

TURİZM SEKTÖRÜ

“2015 Değerlendirmesi, 2016 Beklentileri”

Nazlı ÜSTÜN

2014 yılının son çeyreğinde Rusya ekonomisinde krizin ortaya çıkması ile 2015 yılında bu ülke pazarından 850 bin kişiye yakın azalma yaşayan Türkiye turizm sektörü, terör olaylarının şiddetlenerek artması, dolar kurundaki ciddi yükseliş ve son olarak da Rusya ile yaşanan uçak krizinin olumsuz etkileri nedeniyle 2015 yılını beklentilerin altında tamamlamıştır.

TABLO 1. Türkiye’ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara Ve Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2013	2014	2015*	2014/2013	2015/2014
OCAK	1 104 754	1 146 815	1 250 941	3,81	9,08
ŞUBAT	1 268 440	1 352 184	1 383 343	6,60	2,30
MART	1 841 154	1 851 980	1 895 940	0,59	2,37
NİSAN	2 451 031	2 652 071	2 437 263	8,20	-8,10
MAYIS	3 810 236	3 900 096	3 804 158	2,36	-2,46
HAZİRAN	4 073 906	4 335 075	4 123 109	6,41	-4,89
TEMMUZ	4 593 511	5 214 519	5 480 502	13,52	5,10
AĞUSTOS	4 945 999	5 283 333	5 130 967	6,82	-2,88
EYLÜL	4 266 133	4 352 429	4 251 870	2,02	-2,31
EKİM	3 402 460	3 439 554	3 301 194	1,09	-4,02
KASIM	1 709 479	1 729 803	1 720 554	1,19	-0,53
ARALIK	1 442 995	1 580 041		9,50	-100,00
TOPLAM	34 910 098	36 837 900		5,52	-5,59
11 AYLIK TOPLAM	33 467 103	35 257 859	34 779 841	5,35	-1,36

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

2015 yılı Ocak-Kasım döneminde Ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %1,36 azalış göstererek 34.779.841 olmuştur. Bu rakamın 3 milyon 600 binini Rus turistler, 5 milyon 400 binini de Alman turistler oluşturmuştur. İki ülkeden gelen toplam 9 milyon 100 bin turist, Türkiye’yi ziyaret eden ortalama 35 milyon turistten yüzde 26’sını oluşturmaktadır. Yani Türkiye’ye tatile gelen her 4 turistten 1’ini Alman ve Ruslar oluşturmaktadır.

Bununla birlikte 2015’de Türkiye Almanya dışındaki pazarlarda önemli miktarda turist kaybetmiştir. Yüzde 7 büyüme gösterdiği Alman pazarında ise, yüzde 16 dolayında gelir erimesi yaşamıştır.

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TURİZM SEKTÖRÜ

“2015 Değerlendirmesi, 2016 Beklentileri”

Nazlı ÜSTÜN

TABLO 2. 2013-2015 Yılları Ocak-Kasım Döneminde Ülkemize Gelen Yabancıların Milliyetlere Göre Dağılımı - İlk 3 Ülke

ÜLKELER	2015*	PAY (%)	2014	PAY (%)	2013	PAY (%)
Almanya	5 403 222	15,54	5 068 335	14,38	4 880 157	14,58
Rusya Federasyonu	3 623 518	10,42	4 431 095	12,57	4 208 297	12,57
İngiltere	2 475 586	7,12	2 560 940	7,26	2 472 257	7,39
Diğer	23 277 515	66,93	23 197 489	65,79	21 906 392	65,46
Genel Toplam	34 779 841	100,00	35 257 859	100,00	33 467 103	100,00

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

2015 yılında turizm sezonu içerisinde turist sayısının az olmasının yanında turist başına harcanan para da azalmıştır. Böylece az sayıda gelen turist daha az miktarda döviz bırakırken, turizm gelirleri de diğer yıllara göre oldukça düşük kalmıştır.

TABLO 3. Turizm Geliri, Gideri ve Ortalama Geceleme Sayısı, 2013 – 2015

Yıl	Yıllık/Çeyrek	Turizm geliri (000 \$)	Ziyaretçi sayısı	Kişi başı ortalama harcama (\$)	Ortalama geceleme sayısı
2013	Yıllık	32 308 991	39 226 226	824	10,2
	I	4 648 816	4 773 826	974	11,4
	II	8 315 789	10 267 778	810	8,4
	III	11 579 006	16 057 651	721	9,6
	IV	7 765 380	8 126 971	956	12,9
2014	Yıllık	34 305 904	41 415 070	828	10,0
	I	4 807 836	5 065 759	949	11,3
	II	8 975 976	10 967 100	818	8,8
	III	12 854 373	17 084 013	752	9,2
	IV	7 667 719	8 298 198	924	12,4
2015	Yıllık				
	I	4 868 890	5 344 575	911	10,9
	II	7 733 677	10 751 351	719	8,4
	III	12 294 189	17 408 994	706	9,7

Kaynak: TÜİK

Turizm gelirleri Türk ekonomisinde ‘**cari açığın ilacı**’ olarak tanımlanmaktadır. Net turizm gelirleri 2014'te Türkiye'nin 46.5 milyar dolarlık cari açığının yüzde 53'ünü finanse etmiştir. 2015 yılında ise turizm gelirleri jeopolitik endişelerin etkisiyle üçüncü çeyrekte de düşüşünü sürdürerek geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,4 azalışla 12.3 milyar dolar olmuştur.

2015 yılının son çeyreğine ise Rusya ile yaşanan kriz damga vurmuştur. 2015 yılının Kasım ayında Türkiye'nin sınırlarımız ihlal eden bir Rus jetini düşürmesinin ardından Moskova ile gerilim tırmanmış ve Rusya Türkiye'ye yönelik turizmi de kapsayan bir dizi ekonomik yaptırım kararı almıştır. Bu kapsamda Rusya Türkiye'ye yönelik charter uçuşlarını askıya alıp, tur paketi satışlarına da yasaklama getirmiştir.

Yabancı ziyaretçi gönderen ülkeler arasında ikinci en büyük paya sahip olan Rusya'dan gelen ziyaretçi sayısı 2015 yılının 11 aylık döneminde yüzde 18 düşmüştür. Rusya'nın Türk turizm sektörüne yönelik yaptırımları nedeniyle önümüzdeki dönemde daha fazla düşüş olasıdır. Turizm sektörünün özellikle Mart ve Nisan aylarından itibaren Rusya ile yaşanan krizin ağırlığını hissetmesi beklenmektedir. Bu çerçevede 2016 yılında Rus turist kaybının 4.5 milyon olacağı beklenmektedir.

Türkiye'de turizm sektörü artan jeopolitik gerilimden dolayı zaten olumsuz etkileniyordu, Rusya'dan gelecek iptaller cari işlemler açığında son dönemde görülen iyileşmeleri tersine çevirebilir. Turistler Türkiye'de ortalama 750 dolar harcama yapıyor. 2016'da 4.5 milyon turist gelmemesi halinde turizm geliri 3.4 milyar dolar düşecek. Dövizdeki azalma ise kurlar üzerinde baskı oluşturacak.

Bu zararın telafisi için Turizm sektörü temsilcileri Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile alternatif pazarlara yöneleceklerini açıklamıştır. Bu noktada sektör içinde yüzde 45'lik payı oluşturan Avrupa ülkelerinde yoğun bir tanıtım çalışmasına başlanacaktır. Diğer yandan Çin ve Hindistan gibi pazarlar da turizm için büyük potansiyel taşımaktadır. Kısa vadede değil ama orta ve uzun vadede nüfus ve harcama potansiyeli son derece yüksek olan bu iki ülkeden gelen ziyaretçi sayılarında da ciddi artış olması beklenmektedir. Nitekim Çinli turist sayısı ilk 10 ayda yüzde 67 artışla 282,000'i aşmış durumdadır. Bu büyüme oranlarını sürdürülebilirse orta vadede çok ciddi sayılara ulaşılabilir.

Diğer yandan son dönemlerde Türkiye dünya medyasında hep negatif haberlerle anılmıştır. Türkiye ilgili bu negatif imajın değiştirilmesine yönelik adımlar atılmalıdır.

Sonuç olarak kötü geçen 2015 yılının ardından turizm sektörünün 2016 hedefi öncelikle 2015 yılının altına düşmemektir. Türkiye'nin terör, güvenlik, sosyal huzur ve ekonomide istikrar ile ilgili sorunlarının giderilmesi ve dış pazarlarda bunların yarattığı olumsuz algının değişmesi gerekmektedir. Bu ne kadar çabuk gerçekleşirse, işler o kadar hızlı düzelecektir.